

Győri Ítéltábla
Pf.I.20.204/2013/4. szám

A Győri Ítéltábla Bakkné dr. Gaál Éva Ügyvédi Iroda által képviselt **felperes**nek jogtanácsos által képviselt **alperes** ellen közigazgatási jogkörben okozott kártérítés iránt indított perében a Szombathelyi Törvényszék, Szombathelyen, 2013. május 15. napján 17.P.20.091/2013/13. sorszám alatt hozott ítélete ellen a felperes részéről 14. és 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

A felperes keresetében az alperes államigazgatási jogkörben okozott károkozása megállapítását és a hozzátartozói arcképes igazolvány eszmei értékének alperesi megfizetésére kötelezését kérte. Előadta, hogy 2009. január 18. napja és 2010. január 17. napja közötti időtartamban özvegyi nyugdíjra való jogosultsága késedelmesen került megállapításra és teljesítésre, ennek következményeként nem részesült a Magyar Államvasutaknál dolgozók özvegyeinek járó utazási kedvezményben, a megjelölt időszakban az igénybe vett vonatjegyek teljes vételárának megfizetésére kényszerült.

Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes keresete megalapozatlan, hiszen a felperes a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény érvényesíthetősége különös jogszabályi feltételének nem tett eleget, rendes jogorvoslati jogosultságát nem merítette ki. Másodlagosan az alperes a jogellenesség hiányára hivatkozott. E körben előadta, hogy az alperes részéről született téves határozat meghozatalára jogértelmezési kérdés eredményeként került sor, így az alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg.

A hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította.

A törvényszék ítélete tényállásában megállapította, hogy a felperes, élettársa, "A" 2009. január 18. napján bekövetkezett halála után 2009. március 4. napján özvegyi nyugdíj iránti igényt terjesztett elő az alperesnél.

A benyújtott kérelem alapján megindult közigazgatási eljárásban 2009. március 6. napján kelt eredményes hiánypótlási felhívást követően az alperes észlelte, hogy az élettársi kapcsolat kezdetét illetően eltérés mutatkozik a felperes nyilatkozatában foglalt és az igénybejelentő lapon feltüntetett adatok között. A hatóság által 2009. április 22. napján megtartott ellenőrzésen tanúmeghallgatással tisztázottá vált, hogy a felperes és elhunyt "A" élettársi kapcsolata 1980. március hónap elejétől 2009. január 18. napjáig állt fenn.

Az alperesi ügyintéző 2009. március 10. napján, a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságához intézett megkeresése alapján a közigazgatási eljárásban megállapítást nyert, hogy a felperes 1979. január 1. napja és 1997. február hónapja közötti időtartamban özvegyi nyugdíjban részesült. E körülményre tekintettel az alperes 2009. április 30. napján kelt határozatával a felperes özvegyi nyugdíj iránti kérelmét elutasította.

Az elsőfokú bíróság által megállapítottan a felperes az elutasító határozatot 2009. május 4. napján átvette, a határozat ellen fellebbezéssel nem élt, így az jogerőre emelkedett.

A felperes 2011. augusztus 9. napján özvegyi nyugellátás iránti kérelmét ismételten előterjesztette. Az alperes, a felperes ismételt kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította, hivatkozva arra, hogy az korábban el nem bírált és az ügy szempontjából lényeges tényeket, körülményeket, vagy bizonyítékokat nem tartalmaz.

A felperes e határozattal szemben 2011. augusztus 30. napján fellebbezéssel élt. Ezt követően felperes részére 2009. január 18. napjától és 2010. január 17. napjáig terjedő időszakra vonatkozóan havonta 48.375.- Ft ideiglenes özvegyi nyugdíjat állapítottak meg.

Az első fokú bíróság ítélete indokolásában a Ptk. 339. § (1) bekezdés és a 349. § (1) bekezdése, valamint a vonatkozó bírói gyakorlat felhívásával megállapította, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére csak abban az esetben kerülhet sor, ha a kárért való felelősség három általános feltétele - kár, jogellenes magatartás, továbbá e kettő közötti okozati

összefüggés - mellett különös kritériumként a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőség igénybevétele megtörtént, illetőleg a kár a rendes jogorvoslati lehetőség igénybevételével nem volt elhárítható.

A törvényszék a tanúvallomások, a Nyugdíjfolyosító Igazgatóság "Város"¹ ügyfélszolgálati irodájának augusztus havi hanganyaga és a rendelkezésre álló közigazgatási eljárásban keletkezett iratok értékelésével arra az álláspontra helyezkedett, hogy megfelelő jogorvoslati kioktatás és a sérelmezett határozat felperes által 2009. május 4. napján történő személyes átvétele ellenére a felperes rendes jogorvoslattal nem élt.

A törvényszék rögzítette, hogy a felperes a rendes jogorvoslat igénybevételével az esetleges kárát elháríthatta volna, ekképp károsult önhiba hiányára történő hivatkozása - arra tekintettel, hogy kára a jogorvoslatra nyitvaálló határidő előtt bekövetkezett - nem alapos.

Az első fokú ítélet ellen **felperes élt fellebbezéssel**. Fellebbezésében az első fokú ítélet - tárgyalás tartásával történő - hatályon kívül helyezését és a törvényszék új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.

Felperesi álláspont szerint az első fokú bíróság a tényállás helytelen megállapítása folytán alaptalan döntést hozott. A törvényszék ugyanis tévedett, amikor az alperesi ellenőrzés idejét az események kronológiai sorrendjében az özvegyi nyugellátás iránti kérelmet elutasító határozat meghozatalát megelőző eljárás idejére tette. Életszerűtlen, hogy helyszíni ellenőrzésre a tényállás tisztázása érdekében került sor, kizárólag az adott ügyben hozott döntést követően van helye revizori munkának.

A felperes előadta továbbá, hogy a 2009. április 30. napján kelt határozattal szemben rendes jogorvoslati jogosultságát kimerítette, azonban jogi képviselő hiányában a fellebbezését kézzel írottan, „sima” levélként postázta, arról másolatot nem készített. Ezzel összefüggésben észrevételezte, hogy az ismételt kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasító alperesi határozat ellen, 2011. augusztus 30. napján benyújtott fellebbezés sem az iratborítón, sem a belső oldalon feltüntetendő beadványok között nem került bejegyzésre.

A felperes álláspontja szerint a rendelkezésre álló okiratok alkalmasak arra, hogy a felperes jogorvoslati jogának kimerítését alátámasszák. Az alperes jogellenes magatartásával megvalósuló károkozásra utal azon körülmény is, hogy az özvegyi nyugellátásra vonatkozó igény - az igénybejelentéskor hatályos 1997. évi LXXXI. törvény rendelkezései alapján - legfeljebb 6

hónapra érvényesíthető, felperes részére azonban 12 havi nyugellátás összege mellett késedelmi kamat is megállapításra került.

A felperes a hozzátartozói arcképes igazolvány kiváltásának feltételül szolgáló özvegyi nyugellátást megállapító határozattal 2011. szeptember 5. napjáig nem rendelkezett, ezáltal 2009. január hónaptól kezdődően önhibáján kívül elesett a kedvezményes utazás lehetőségétől, kétségtelen, hogy alperesi jogellenes magatartás okán kára keletkezett.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezés megalapozatlanságára tekintettel, annak elutasítását és az első fokú ítélet hatályában való fenntartását kérte. Álláspontja szerint a törvényszék széleskörű bizonyítási eljárás keretében helyes tényállás megállapításával megalapozott ítéletet hozott. A felperes az özvegyi nyugellátás iránti igényt elutasító határozat ellen fellebbezéssel nem élt, emellett kára rendes jogorvoslattal elhárítható lett volna. Felperes az özvegyi nyugellátás iránti kérelmét elutasító határozat elleni fellebbezését bizonyítani sem iratokkal, sem tanúkkal nem tudta.

Az alperes előadta, hogy a közigazgatási hatósági eljárásban a tényállás tisztázása érdekében bizonyítási eljárás lefolytatásának van helye. Ennek keretében, a felperes és az elhunyt "A" élettársi kapcsolata pontos tartamának megállapítása okán került sor a helyszínen lefolytatott tanúmeghallgatásra. A felperes fellebbezésében összekeveri a bizonyítási eljárás és a hatósági ellenőrzés intézményét. Az alperes belső munkamegosztásának eredményeként az alapeljárásban történő tanúmeghallgatást is a külső helyszínre járó ellenőrök végzik, azonban feladataikat vagy a hatósági ellenőrzés, vagy pedig ez ettől különböző bizonyítási eljárás körében teljesítik. A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 80. § (1) bekezdése értelmében felperes a hat hónapos igényérvényesítési időtől függetlenül az özvegyi nyugellátás teljes jogosultsági idejére járó ellátást igénye téves elutasítása okán kapta. A teljes összegből és a késedelmi kamatok kifizetéséből nem következik, hogy felperes a korábbi határozattal szemben rendes jogorvoslati jogosultságát kimerítette volna.

Az alperes a tárgyalás távollétében történő megtartását kérte, perköltségigényt nem kívánt érvényesíteni.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a törvényszék a perben szükséges és elégséges mértékben a bizonyítási eljárást lefolytatta, a beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának megfelelően, helyesen, okszerűen,

összességükben értékelve megalapozott tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetésével és a döntés indokolásával is az ítéltábla egyetért.

A törvényszék a Ptk. 339. § (1) bekezdése és 349. § (1) bekezdése felhívásával helytállóan állapította meg, hogy a rendes jogorvoslati lehetőség kimerítése nélkül a felperesi kár érvényesítéséhez megkívánt különös feltétel hiányzik, ezáltal az alperes kárfelelőssége nem állapítható meg.

A felperes nem tudta bizonyítani, hogy a 2009. április 30. napján kelt elsőfokú határozattal szemben fellebbezéssel élt. E körben a törvényszék megfelelően foglalt állást abban a tekintetben, hogy a tanúvallomások sem támasztják alá a felperesi fellebbezést, ahogyan az ügyfélszolgálati irodától beszerzett hanganyag sem szolgált alapul a felperesi előadás igazolására.

Az első fokú bíróság kellő mértékben tisztázta a tényállást, így azon körülményt is, hogy a tanú-meghallgatásokra az alapeljárás bizonyítási szakasza keretében került sor. A felperes azon hivatkozása, miszerint életszerűtlen az ellenőrök munkavégzése érdemi döntés hiányában, nem megalapozott.

80. § (1) bekezdése alapján, ha az igény elbírálása után megállapítják, hogy a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv az eljárása során tévedett, mulasztott vagy jogszabályt sértett, és emiatt az igényt elutasították vagy alacsonyabb összegű nyugellátást állapítottak meg, illetőleg folyósítottak, akkor a hiba megállapításától számított öt éven belül járó összeget, valamint az (5) bekezdés szerinti késedelmi kamatot ki kell fizetni.

Az ítéltábla megítélésében nem szolgál bizonyítékkal a rendes jogorvoslat megtörténte a későbbi, 31-09501/2011/0003. számú határozattal szembeni fellebbezés eredményeként megállapított teljes összegű özvegyi nyugellátás és kamatösszeg. A felperes ismételt kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasító határozat elleni fellebbezési eljárás során rögzítésre került, hogy felperes igényét tévesen utasították el, s ennek következménye a teljes ellátás és kamatösszeg kifizetése.

Az alperes iratvezetése körében felmerülő hiányosságok önmagukban nem vezethetnek a rendes jogorvoslat kimerítésének ítéleti bizonyossággal történő megállapíthatóságához.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a törvényszék érdemben helyes döntését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezési illeték a Pp. 78. § (1) bekezdése alkalmazásával, figyelemmel a felperes teljes személyes költségmentességére a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

G y ő r, 2014. június 5. napján

dr. Lezsák József sk.
sk.
a tanács elnöke

dr. Szalay Róbert sk.
előadó bíró

dr. Sarmon Hedvig
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó